

स्थानीय राजपत्र

खण्ड: २ कीर्तिपुर, बैशाख २४ गते, २०७६ साल संख्या १४

भाग-२

कीर्तिपुर नगरपालिका

संवत् २०७६ सालको कार्यविधि नं. १४

दलित, विपन्न तथा महिला छात्रवृत्ति सम्बन्धी कार्यविधि, २०७५

प्रस्तावना:

कीर्तिपुर नगरपालिकामा स्थायी बसोबास गरेका दलित, विपन्न तथा महिला वर्गमा पहुच पु—याई उच्च शिक्षामा विपन्न वर्गका लक्षित समूहको क्षमता विकास गरि मूलधारमा ल्याउन अति आवश्यक छात्रवृत्ति उपलब्ध गराउने नगर शिक्षा ऐन, २०७४ को दफा १६ मा छात्रवृत्तिको व्यवस्था गर्न सक्ने भन्ने उल्लेख भए अनुसार छात्रवृत्ति प्रदान गर्नका लागि यो कार्यविधि तयार गरिएको छ ।

परिच्छेद १

सक्षिप्त नाम र प्रारम्भ

- १.१ यो कार्यविधिको नाम दलित, विपन्न तथा महिला लक्षित छात्रवृत्ति कार्यान्वयन कार्यविधि, २०७५ रहनेछ ।
- १.२ कार्यविधि स्वीकृत भए पश्चात लक्षित वर्गमा तोकिएको वर्षबाट यो कार्यविधि कार्यान्वयनमा आउनेछ ।
- १.३ यो कार्यविधि कीर्तिपुर नगरपालिकाको हकमा लागु हुनेछ ।

परिच्छेद २

परिभाषा र व्याख्या

विषय र प्रसंगले अर्को अर्थ नलागेमा:

२.१ 'नगरपालिका' भन्नाले कीर्तिपुर नगरपालिका जनाउँछ ।

२.२ 'विभाग' भन्नाले शिक्षा विभागलाई जनाउँछ ।

२.३ दलित भन्नाले नेपाल सरकारबाट तोकिएका दलित जातजातीहरूलाई बुझाउँछ ।

२.४ विपन्न भन्नाले कमजोर आर्थिक अवस्था भएका विपन्न र सिमान्तकृत जातिय वर्ग तथा समुदायलाई बुझाउँछ ।

२.५ 'कार्यविधि' भन्नाले दलित विपन्न र महिला छात्रवृत्ति व्यवस्थापन कार्यविधि २०७५ लाई जनाउँछ ।

२.६ 'दलित विपन्न तथा महिला छात्रवृत्ति' भन्नाले यस कार्यविधिले तोके अनुसारको निश्चित प्रक्रियाको आधारमा नगरसभाले पारित गरेको राजपत्रको लैङ्गिक समानता तथा सामाजिक समावेशीकरण अन्तरगत सि.न १० मा व्यवस्था भएको बजेट/नगरपालिकाले लक्षित वर्गलाई छुट्याएको बजेटबाट छानिएका विद्यार्थीहरूलाई भौचर पद्धतिबाट प्रदान गरिने छात्रवृत्ति भन्ने जनाउँछ ।

२.७ 'भौचर पद्धति' भन्नाले तोकिएको आधारमा छनौट भएका विद्यार्थीहरूले पठनपाठनको लागि आफूले अध्ययन गर्न चाहेको विद्यालय छनोट गरि भर्ना भए पश्चात निजलाई बैकमा खातरा खोल्न लगाई सोही खाता मार्फत रकम निकासा दिने पद्धतिलाई जनाउँछ ।

परिच्छेद ३

दलित, विपन्न तथा महिला लक्षित छात्रवृत्तिका उद्देश्यहरू

३.१ यस कार्यविधि कार्यान्वयनका उद्देश्यहरू देहाय अनुसार रहेको छ:

(क) माध्यामिक तहमा तोकिएको आधारमा विपन्न विद्यार्थी पहिचान गरि छात्रवृत्ति प्रदान व्यवस्था मिलाउने ।

(ख) विज्ञान विषय लिई कक्षा एघार —बाह्रमा अध्ययन गर्ने छात्रछात्रालाई छात्रवृत्ति मार्फत प्रोत्साहन गर्ने ।

(ग) एम.बि.बि.एस. र सिभिल तथा आर्किटेक्टमा स्नातक अध्ययन गर्ने छात्रछात्रालाई सम्झौताको आधारमा छात्रवृत्ति दिने ।

घ) छात्रवृत्ति वितरणको व्यवस्थालाई व्यवस्थित गर्दै निरन्तरता दिने ।

परिच्छेद ४

छात्रवृत्ति सम्बन्धी व्यवस्था

४.१ दलित विपन्न तथा महिला लक्षित छात्रवृत्ति सम्बन्धी व्यवस्था

४.१.१ दलित विपन्न तथा महिला लक्षित छात्रवृत्ति माध्यामिक तह, स्नातक तथा स्नातकोत्तर कक्षामा कार्यान्वयनमा ल्याइनेछ ।

४.१.२ नगरपालिका अन्तर्गतको विद्यालयमा कक्षा ११ र कक्षा १२ मा अध्ययनरत छात्रछात्राहरूलाई दलित, विपन्न तथा महिला लक्षित छात्रवृत्ति प्रदान गरिनेछ ।

४.१.३ नगरपालिकाले तोकेको आधारमा दलित विपन्न तथा महिला लक्षित छात्रवृत्ति कार्यान्वयनमा ल्याइनेछ ।

४.१.४ बुदाँ नं ४.१.२ र ४.१.३ अनुसार तोकिएको नगरपालिका अन्तर्गतका दलित विपन्न तथा महिला लक्षित छात्रवृत्ति कार्यान्वयनमा आएपछि कक्षा ११ र कक्षा १२ अध्ययनरत विद्यार्थीलाई यस्तो छात्रवृत्तिको व्यवस्था गरिनेछ ।

४.१.५ दलित विपन्न तथा महिला लक्षित छात्रवृत्ति कार्यान्वयनमा आएको विद्यालयहरूमा तथा विद्यार्थीमा आवश्यकता र औचित्यताको आधारमा विगत देखि प्रदान गरिदै आएको अन्य छात्रवृत्ति उच्च शिक्षामा पनि निरन्तरता दिइनेछ ।

४.२ विद्यार्थीलाई प्रोत्साहन: कक्षा एघार र बाह्रमा विज्ञान विषय सञ्चालनमा आएको विद्यालयलाई दलित विपन्न लक्षित विद्यार्थीहरूको संख्याको आधारमा विद्यार्थीहरूलाई नगरपालिकाले तोके अनुसारको प्रोत्साहन अनुदान प्रदान गरिनेछ । र कक्षा ११ मा छात्रवृत्ति प्राप्त विद्यार्थी उत्तीर्ण भै कक्षा १२ मा गएमा निरन्तरता दिइनेछ ।

परिच्छेद ५

विद्यार्थी छनौट गर्ने आधार तथा प्रक्रिया

५.१ सहकारी तथा गरिबि निवारण मन्त्रालय सँगको सहकार्य: दलित विपन्न तथा महिला लक्षित छात्रवृत्तिको प्रभावकारी कार्यान्वयनको लागि सहकारी तथा गरिबि निवारण मन्त्रालय मार्फत गरिब घर परिवार सहयोग समन्वय बोर्डसँग समन्वय गरि प्राप्त विवरणको आधारमा उक्त मन्त्रालयले विवरण संकलन गरेको कीर्तिपुर नगरपालिका छनौट गर्न सकिनेछ । नगरपालिकामा गरिबी सम्बन्धी परिचयपत्र वितरण भएपछि गरिबी कार्डमा उल्लेख भएको विपन्नताको आधारमा छात्रवृत्तिको व्यवस्था मिलाईनेछ ।

५.२ ' नगर शिक्षा समितिसँगको सहकार्य: ' कुनै कारणवस माथि ५.१ मा भएको व्यवस्था कार्यान्वयनमा आउन नसक्ने अवस्था भएमा नगरपालिकाले विपन्न लक्षित छात्रवृत्तिको कार्यान्वयनको लागि विद्यार्थी पहिचान आवश्यक फारमको विकास, सफ्टवेयरको व्यवस्था तथा आवश्यक प्राविधिक कार्यको लागि नगर शिक्षा समितिसँग सहकार्य गर्न सक्नेछ । विभागले वि.स. २०७५ देखि कक्षा ११ मा अध्ययन गर्न विपन्न लक्षित छात्रवृत्तिको लागि विद्यार्थी छनौटको आधार, प्रक्रिया छनौट लगायत सम्पूर्ण कार्यको लागि नगर शिक्षा समितिबाट आवश्यक प्रक्रिया र निर्णय गराई कार्य अगाडी बढाउन सक्ने छ ।

५.३ विद्यार्थी पहिचान फारमको विकास: नगरपालिकाले विद्यार्थी छात्रवृत्ति सहयोग नगर शिक्षा समितिको प्राविधिक सहयोगमा विद्यार्थी पहिचानको लागि फारमको विकास गर्नेछ ।

५.४ सफ्टवेयरको विकास र प्रयोग: विद्यार्थी पहिचानको लागि विकास गरिएको फारमको कम्प्युटर प्रविष्टिको लागि नगरपालिकाले आफै वा बाह्य स्रोत पहिचान गरी सफ्टवेयरको विकास गरी तथ्याङ्क संकलनको व्यवस्था गर्न सक्नेछ ।

५.५ विद्यार्थी छनौटको प्रक्रिया: माथि ५.१ मा उल्लेख भए अनुसार गरिबी सम्बन्धी परिचय पत्र कार्यान्वयनमा आइसकेको अवस्थामा विद्यार्थी छनौट ढ्हाय तरीकाको आधारमा गरिनेछ:

क) विद्यालयहरूमा कक्षा ११ को विज्ञान विषयमा छात्रछात्राको छनौटको लागि नगरपालिकाले विकास गरेको फारम वितरण गरी विवरण संकलन गर्नेछ र यसरी प्राप्त गरेको फारम सम्बन्धित शिक्षा शाखामा व्यवस्थित गरिनेछ ।

ख) फारममा तोकिएको सूचकहरूलाई आधारमानी विद्यार्थीले प्राप्त गरेको अंकको आधारमा सबै भन्दा विपन्न देखिएका मध्येबाट विपन्न लक्षित छात्रवृत्ति प्राप्त गर्न योग्य हुनेछन् । यसरी छनौट भएका विद्यार्थीहरूलाई चौमासिक रूपमा तोकिएको अनुसारको रकम मध्येबाट वर्षको तीन पटक छात्रवृत्ति रकम प्रदान गरिनेछ ।

५.६ विद्यार्थी छान्ने आधार: (क) विज्ञान विषय लिई कक्षा ११ मा अध्ययन गर्ने विपन्न दलित, विपन्न तथा महिला विद्यार्थीमध्ये GPA र Grade का आधारमा नगरपालिका वा वडाको क्षफारिसमा विपन्नताको छात्रवृत्ति प्राप्त गर्नेछन् ।

(ख) कक्षा १२ मा भने कक्षा ११ उत्तीर्ण गर्ने विद्यार्थीले मात्र लक्षित छात्रवृत्ति प्राप्त गर्न योग्य हुनेछन् ।

५.७ छात्रवृत्ति निकासा प्रक्रिया: बुदाँ नं ५.५ र ५.६ को आधारमा छनौट भएका विद्यार्थीहरूलाई छात्रवृत्ति रकम निकासा निजको नाममा बैंक खाता सञ्चालन गर्न लगाई सोही खातामा निर्देशिकामा उल्लेख भएको व्यवस्था अनुसार निकासा गर्नुपर्ने छ । यसको लागि सम्बन्धित बैंकसँग सहकार्य गरिनेछ ।

५.८ छात्रवृत्ति रकम: कक्षा ११ र १२ मा विज्ञान विषयमा विपन्न लक्षित छात्रवृत्ति पाउने छात्रछात्राले वार्षिक रु. १,००,०००।— (अक्षरूपी एक लाख मात्र) छात्रवृत्ति पाउनेछन् । छात्रवृत्तिको रकम नगरपालिकाले वार्षिक रूपमा परिमार्जन गर्न सक्नेछ ।

५.९ छात्रवृत्तिको रकम उपलब्ध हुने: क) एक पटक विपन्न लक्षित छात्रवृत्ति प्राप्त गरेका विद्यार्थीहरूले निजको कार्यविधिमा तोकिए अनुसार माथिल्लो कक्षा अध्ययनको क्रममा अर्को विद्यालयमा अध्ययन गर्न चाहेमा सो रकम उपलब्ध हुनेछ ।

तर यसरी स्थानान्तरण हुदाँ प्रचलित नियमानुसार स्थानान्तरण भएको हुनुपर्नेछ ।

ख) तोकिएको आधारमा छनौट भएका विद्यार्थीहरूले आफूले अध्ययन गर्न चाहेको विद्यालय छनौट गरेपछि सम्बन्धित विद्यालयमा विद्यार्थीको छात्रवृत्तिको रकम निकासा गरिनेछ ।

५.१० छात्रवृत्ति नपाउने अवस्था: देहायको अवस्थामा विद्यार्थी छात्रवृत्ति पाउन योग्य हुने छैन:

क) छात्रवृत्ति रकम निकासाको समय सम्म निजको हाजिरी ८० % भन्दा कम रहेमा ।

ख) विद्यार्थी कक्षा अनुतिर्ण भएमा ।

ग) उमेर नपुग्दै विवाह गरेमा ।

घ) गलत वा झुटा विवरण भरी फारम पेश गरेको प्रमाणित भएमा ।

ङ) विद्यार्थीले शिक्षा नियमावली तथा विद्यालयले बनाएको आचारसंहिता उल्लंघन गरेको प्रमाणित भएमा ।

परिच्छेद ६

निकायगत भूमिका

६.१ छात्रवृत्तिको प्रभावकारी व्यवस्थापनको लागि विभिन्न निकायहरूको भूमिका देहाय अनुसार हुनेछ:

६.१.१ नगरपालिकाको भूमिका

- क) छात्रवृत्तिको व्यवस्थापनको लागि विद्यार्थी पहिचान फारमको विकास, सफ्टवेयरको विकास तथा अन्य प्राविधिक कामहरू गर्ने ।
- ख) छात्रवृत्तिको प्रभावकारी कार्यान्वयनको लागि विभिन्न निकायहरू तथा विद्यालयहरूसँग सहयोग र सहकार्य गर्ने ।
- ग) लक्षित छात्रवृत्ति प्राप्त गर्न योग्य विद्यार्थी पहिचान सँगै निजहरूको लागि छात्रवृत्ति रकमको व्यवस्था गरी निकासाको व्यवस्था मिलाउने,
- घ) लक्षित छात्रवृत्ति प्रभावकारी कार्यान्वयन तथा वास्तविक लक्षित वर्गले छात्रवृत्ति पाउने अवस्थाको सुनिश्चितताको लागि नगर शिक्षा समिति तथा विद्यालयलाई निर्देशन दिन

६.१.२ वडा कार्यालयको भूमिका

- क) लक्षित छात्रवृत्तिको प्रभावकारी कार्यान्वयनको लागि आवश्यक सहयोग गर्ने ।
- ख) छात्रवृत्ति विपन्न लक्षितले नै पाउने व्यवस्थाको लागि आवश्यक सिफारिस दिने ।

६.१.३ विद्यालयको भूमिका

- क) वास्तविक विपन्न नै पहिचान गर्न सूचना प्रवाह तथा फारम वितरणमा सहयोग गर्ने
- ख) तोकिएको फारम तोकिएको समयमा भर्ने तथा तिनको कम्प्युटर प्रविष्टिको व्यवस्था मिलाउने ।
- ग) लक्षित छात्रवृत्ति व्यवस्थापनको लागि काम गर्ने निकायहरूलाई आवश्यक सहयोग गर्ने ।
- घ) विद्यार्थी पहिचान फारमको हार्ड कपी तथा सफ्ट कपी तोकिएको निकायमा समयमा नै पठाउने व्यवस्था गर्ने ।
- ङ) छात्रवृत्ति सम्बन्धी प्रतिवेदन समयमै नगरपालिकामा पठाउने ।
- च) विद्यार्थीहरूले भरेको फारम स्रोत व्यक्ति मार्फत रुजु गर्न लगाई प्रमाणिकरणको लागि विद्यालय निरीक्षकलाई पेश गर्न लगाउने ।

छ) तथ्याङ्क प्रविष्टि पछि छनौटमा पर्न सक्ने सम्भाव्य विद्यार्थीहरूको घरधुरी सर्वेक्षण आफैले वा स्थानीय तह मार्फत प्रमाणिकरण गर्नु पर्नेछ ।

झ) नगरपालिकाले तोके अनुसारको आवश्यक कार्य गर्ने ।

परिच्छेद ७

विविध

७.१ सजाय सम्बन्धी व्यवस्था: गलत विवरण भर्न सहयोग गर्ने, त्यसलाई सिफारिस गर्ने तथा प्रमाणित गर्ने जिम्मेवार व्यक्तिलाई नगरपालिकाले शिक्षा ऐन तथा नियमावली अनुसार कसुरको मात्रा हेरी हदैसम्मको कार्वाही गर्न सक्नेछ । साथै गलत विवरण भर्ने विद्यार्थीलाई नगरपालिकाबाट भावी दिनमा उपलब्ध हुने सरकारी छात्रवृत्तिबाट वञ्चित गर्न सकिनेछ ।

७.२ छात्रवृत्ति पाउन योग्य हुने: कक्षा ११ मा छात्रवृत्ति पाएका विद्यार्थी क्रमश १२ कक्षा नपुगे सम्म छात्रवृत्ति प्राप्त गर्न योग्य हुनेछन् ।

७.३ समायोजन गर्न सक्ने: नगरपालिकाले लक्षित छात्रवृत्तिको कार्यान्वयन गर्दा कार्यविधिको भावना प्रतिकुल नहुने गरी छात्रवृत्तिलाई व्यवस्थित गर्न तोकिएको निकाय बाहेक अन्य निकायहरूसँग पनि सहकार्य गर्न तथा कार्यविधिमा आवश्यक व्याख्या तथा संशोधन गर्न सक्नेछ ।

७.४ समिति सम्बन्धी व्यवस्था: लक्षित छात्रवृत्तिलाई व्यवस्थित रूपमा कार्यान्वयन गर्न नगरपालिकाले आवश्यकता अनुसार समिति तथा उपसमिति बनाई जिम्मेवारी दिन सक्नेछ । सो समितिले तोकेको कार्य शर्तको आधारमा काम गर्नु पर्नेछ ।

७.५ अनुगमन सम्बन्धी व्यवस्था: लक्षित छात्रवृत्ति प्राप्त विद्यार्थीहरूको नगर शिक्षा शाखा आफै वा आफ्नो जनशक्ति परिचालन गरि विद्यार्थीहरूको नियमित पठनपाठनको आकस्मिक रूपमा अनुगमन गर्न सक्नेछ ।

७.६ छात्रवृत्तिमा हेरफेर हुने: विपन्न लक्षित छात्रवृत्तिको लागि विनियोजित बजेटको उपलब्धताको आधारमा कति सम्मको गरिबीमा परेको छात्रछात्राहरूलाई समेट्ने भन्ने अधिकार नगरपालिकालाई हुनेछ ।

७.७ भौचर जारी गर्ने: छात्रवृत्ति पाउन योग्य भई छनोट भएका विद्यार्थीहरूलाई दिइने भौचर नगरपालिकाले तोकेको निकाय मार्फत जारी गर्न सक्नेछ । यस्तो भौचरमा विद्यार्थीको आवश्यक विवरण छात्रवृत्तिको रकम र छात्रवृत्ति प्राप्त गर्ने प्रक्रियाहरू खुलाईएको हुनुपर्नेछ ।

७.८ कार्यविधि अनुसार हुने: यस कार्यविधिमा उल्लेख भएका विषय अन्यत्र बाझिन गएमा कार्यविधिमा उल्लेख भए अनुसार हुनेछ ।

विविध

८.१ प्रचलित कानून बमोजिम हुने: यस कार्यविधिमा उल्लेख भएका प्रावधानहरू यसै कार्यविधि बमोजिम हुने र यसमा उल्लेख नभएका विषयको हकमा प्रचलित कानून बमोजिम हुनेछ ।

८.२ बाधा अड्काउ फुकाउ: यस कार्यविधि कार्यान्वयनमा कुनै बाधा अड्कन आएमा कार्यपालिकाको निर्णय बमोजिम हुनेछ ।

८.३ संशोधन तथा खारेजी: यो कार्यविधिको संशोधन वा कुनै नियम खारेजी गर्नु परेमा कार्यपालिकाले निर्णय गरी आवश्यक संशोधन गर्न सक्नेछ ।

प्रमाणिकरण मिति: २०७६ -०१/२४

आज्ञाले
(ध्रुवराज आचार्य)
प्रमुख प्रशासकीय अधिकृत